Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 203. Mercuri în 13 (25) Septembre.

DREPTATEA

Apare în fie-care di de lucru la amiadi.

Prețul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci.) — Numeri singuratici 5 cr. — Tacsa de insertiuni: 1 cm.□ 1 cr., plus 30 cr. timbru.
Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: Adrian P. Deseanu.

Redacțiunea şi Administrațiunea: Timişoara, cetate trada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse,) Nr. 41
Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

Instrucțiune

cu privire la procedura ce vor avè a urmá organele, respective preoții şi poporul dreptcredincios al bisericei gr. or. române din provincia noastră metropolitană față de reformele noue politice-bisericeşti.

(Continuare.)

I.

Relativ la căsătorii.

1. Amĕsurat articlului de lege XXXI. din 1894 § 123 cu începere de la 19 Septembre st. v. — 1 Octobre st. n. — a. c. preoții parochiali numai după încheierea actului civil de căsătorie, pe temeiul „adeverinței oficiale“ ce o vor produce părțile căsătorinde de la respectivul oficiant al statului (§§ 29—36) despre împlinirea actului civil de căsătorie, vor putè îndeplini cununia bisericească.

Se observă, că acel preot care va îndeplini taina căsătoriei înainte de încheierea actului civil şi fără adeverință de la respectivul oficiant al statului, va fi supus la pedeapsă grea provĕdută în § ul susprovocat din art. de lege despre căsătorii.

Abatere de la această disposițiune se va putè face numai în casul, când una din părțile, cari vor voí a se căsătorí ar fi amenințată cu moarte înainte de ce s'ar putè îndeplini formele recerute în legea civilă; aceasta abatere însĕ preotul cununătoriu va fi îndatorat a o arĕtá numai de cât respectivului funcționariu civil.

2. Spre scopul de a putè conservá în deplină sânțenie căsătoria bisericească şi a întări legătura între credincioşi şi biserică şi după introducerea nouelor reforme de căsătorii adecă de la 19 Septembre (1 Octombre st. n.) a. c., credincioşii bisericei noastre cari vor voí a păşí la căsătorie, mai înainte de toate ca şi până ací vor avè a se presentá la parochul lor în persoană, prin părinții, tutorii sau împuterniciții dînşilor, spre scopul de a primí informațiunile necesare şi a se înțelege asupra pregătirilor pentru încheierea căsătoriei, şi numai după aceea vor avè a şi insinuá voința la oficiantul civil pentru publicarea şi înregistrarea pretinsă din legea civilă.

3. Preotul (parochul) după insinuarea părților cari vor voí a păşí la căsătorie, va eruá pedecile canonice, şi în cât aceste vor fi dispensabile, va esoperá dispensarea acelora de la archiereul sĕu, va face vestirea căsătoriei în biserică, şi în conțelegere cu părțile va stabilí diua, când după încheierea actului civil vor avè a se presentá la sĕvêrşirea cununiei bisericeşti. Acest termin poate fi pus numai pe dile, în cari după prescrisele bisericei căsătoriile nu sunt oprite.

În cât preotul va aflá, că esistă între părți astfeliu de pedecă canonică, care nu poate fi dispensată, va face atente părțile, că nu pot fi admise la căsătorie.

Despre împlinirea acestor disposițiuni, preotul va luá act oficial şi-l va păstrá în archiv.

4 La terminul prefipt în înțelesul punctului precedent, părțile cari vor voí a păşí la căsătorie, provĕdute cu „adeverință“ despre împlinirea actului civil şi îmbrăcați sĕrbătoreşte, conform usului din trecut, împreună cu naşii şi nuntaşii se vor presentá în biserică pentru de a primí de la preotul competent taina căsătoriei bisericeşti după prescrisele canonice ale bisericei noastre ortodocse. Ear' preoții parochiali sunt îndatorați, după încheierea actului civil pe toți acei credincioşi, între cari nu esistă pedecă canonică, precum şi dacă pedeca canonică este dispensată, a-i cunună cu observarea tuturor formelor rituale prescrise de biserică.

5. După întroducerea căsătoriei civile pot obvení casuri, în cari părțile cari vor voí a păşí la căsătorie, vor fi admise la împlinirea actului civil şi vor putè produce adeverință despre împlinirea acestui act, totuşi esistând între acele părți pedecă canonică nedispensabilă, nu vor putè fi admise la cununie după prescrisele canonice ale bisericei noastre ortodocse, precum sunt:

a) un individ aparținĕnd bisericei noastre ortodocse nu poate fi admis la căsătorie bisericească cu alt individ care nu aparține uneia din bisericele creştine recunoscute;

b) un individ, care a fost căsătorit după prescrisele canonice ale bisericei noastre, nu poate fi admis la altă căsătorie bisericească, până când nu va dovedí cu sentința definitivă de la forurile matrimoniale bisericeşti, că căsătoria bisericească de mai nainte este desfăcută finalminte prin forurile competente bisericeşti, şi că dînsul prin sentență este admis la altă căsătorie bisericească validă.

6. Preoții parochiali peste tot la sĕvêrşirea căsătoriei bisericeşti, pe lângă observarea strictă a disposițiunilor din legea civilă sunt îndatorați întru toate a se conformá prescriselor canonice ale bisericei noastre ortodocse.

7. De şí statul prin art. de lege XXXI. din 1894 administrațiunea justiției matrimoniale cu începere de la 1 Octombre st. n. a. c. o a pus în competința județelor civile, totuşi biserica noastră şí față de această lege civilă reservându-şi dreptul de competință judecătorească în afacerile matrimoniale, relativ la căsătoria bisericească. — forurile matrimoniale bisericeşti rĕmân în funcțiune şi cu observarea formelor legale vor avè şí în viitoriu a delibera causele matrimoniale bisericeşti după legile canonice ale bisericei. Ear' în special:

a) Forurile matrimoniale bisericeşti vor avè a nisuí, ca causele divorțiale cari sunt în curgere, până la 1 Oct. st. n. a. c. sĕ fie terminate cu sentință difinitivă. Ear' după 1 Oct. st. n. a. c. în colo procésele matrimoniale neterminate (nefinalisate) vor fi a se transpune la forul competent civil, avênd forurile matrimoniale ale bisericei noastre a reveni la acele numai după-ce vor fi deliberate definitiv prin forurile civile, spre a deliberá asupra căsătoriei bisericeşti.

b) În casurile de divorțiu părțile aparținĕtoare bisericei noastre în viitoriu după terminarea procesului civil vor avè a-şi presentá estrasul de cununie despre căsătoria bisericească împreună cu sentința definitivă a a forurilor civile la scaunul protopopesc competent ca for de prima instanță, şi a cere deslegarea matrimoniului bisericesc şi prin forurile matrimoniale competente ale bisericei.

c) După insinuarea părților litigante protopresbiterul, ca preşedintele scaunului, va avè a defige terminul de pertractare, a citá părțile, şi între acelea încercând înpăciuire, a ține pertractare cu respectivele părți, eventual şi cu una dacă ceealaltă nu s'ar fi presentat, după procedura sumarie, a eruá şí constatá basa canonică pe care se cere despărțirea, şi apoi încheind pertractarea după ascultarea defensorului matrimonial, a supune causa scaunului protopopesc pentru deliberarea în prima instanță.

d) Sentința scaunului protopopesc după publicare împreună cu toate actele şi şí fără apelata părților, din oficiu va fi a se subşterne consistoriului concernent eparchial pentru suprarevisiune în a doua instanță, ear' sentința consistorială, dacă părțile n'au apelat, devine definitivă.

Ministrul Lahovary la noi.

II.

Suntem în escursiunea cavalcadei care însoțiă pe dl ministru al afacerilor esterne Alesandru Lahovary pe valea Cernei în spre hotarele României.

În sfêrşit ajuns'am la *Țesna.* Aici călcăm pe pământ românesc. Cel parcurs până ací tot românesc este, dar' numai etnograficeşte, şi nu politiceşte vorbind.

Stăi călĕtoriule şi te gândeşte! Am poposit cu nespusă plăcere. După ce ne-am achitat de datoria reclamată de golul organelor obosite, o siestă dulce ca în primele dile din luna de miere îngână toată caravana. Ací la respântia duor țeri, eri încă una, adi în vecinică ceartă, câte idei, câte dorințe, câte speranțe şi câtă duioşie cuprinde sufletul românului — Ce va fi gândit ministru! României în tot parcursul din stânga rîului Cerna, mai vêrtos dacă va fi făcut comparațiune între charta de adi cu cea de 100 ani, cine ar putè şti. Toquevill doară mai vêrtos pentru miniştri de esterne a născocit faimoasa maximă, că „limba e dată omului pentru a-şi ascunde cugetele.“

Noi, cesti din suita lui, ne-am făcut reflexiunile noastre singur în firul actualității. Cum adecă, român acesta, român acela, cu acelaşi port, cu aceeaşi înfățişare, acelaşi idiom până în cele mai mici patricularități locale, acelaşi tip şi acelaşi mod de traiu şi de ocupațiune, şi cu toate astea în vecinică ciocnire pentru cutare petec de păşune discutată! În puterea cărui reson de stat, social umanitar, s'a aruncat mĕrul de ceartă între acesti bieți locuitori ai codrului, cari ar fi buni bucuroşi sĕ-şi pască oițele în linişte şi sĕ trăiească în armonie: mehedințanul cu severineanul, bănățeanul cu „țeranul“.

Ca refren al reflexiunilor noastre mereu ne sună în urechi doina:

„Cine-a făcut vrajba'n noi
Sară-i ochii amĕndoi“.

Mare e dragostea între fată şi fecior, dar' nu mai puțin puternică e şí alipirea între frați. Un esemplu nu tocmai moral s'a vĕdut şí aci în băi. Mai anii trecuți s'a întêmplat, că asupra birtaşului de la „Livadia Széchényi“ au nĕvălit făcĕtori de rele, amenințând cu revolvere vieața birtaşului. Unii din hoți au fost prinşi, şi ce sĕ vedi, s'a constatat, că banda erá compusă din supuşi ai ambelor țeri în tovărăşie prietinească, ear' motorul crimei n'a fost într'atâta furtul, ci mai mult rĕsbunarea asupra birtaşului, care toată earna a stors ca o lipitoare pe bieții lucrători, cari întreagă agoniseala lor de la clădirea instalațiunei de lumină electrică au fost nevoiți sĕ o lase birtaşului, la care avisați erau, nefiind altul la 'ndemână.

Cine nu-şi aduce a minte la istorisirea acestor fapte, de formarea cetelor de haiduci în vremurile liftei greceşti de sub Tudor Vladimirescu! Eată unde duce o administrație păcătoasă, care lasă poporul la liberul jaf al unor străini fără suflet şi Dumnedeu.

*

Ministrul a avut şí el însuşi ocasiune sĕ cunoască ce va sĕ dică administrația maghiară între locuitorii români.

Pre când făceam escursiunea la Cerna, câțiva țerani cari lucrau din greu sĕ scoată din crĕpăturile stâncilor măcar atâtea bucate, câte sunt de lipsă că sĕ-şi încăldiască colivia sufletului preste earnă, — se apropie de noi tânguindu-se, că ursii le mănâncă cucuruzul, singura bucătură destinată familiei lor. Ne rugau pe toți sfinții sĕ eşim cu armele în goana urşilor oferindu-se ca gonaşi sĕ ne ducă taman la cuibul năprasnicelor bestii. — Dar' ce face administrația, care a confiscat toate armele de foc de la popor, pentru ce nu-l apără?

Cinci dile după sosirea ministrului la băi i-se dă alta ocasiune sĕ cunoască administrațiunea politică în primul stabiliment de baiă din țerile coroanei Sf. Stefan.

Portarul hotelului presintă o hârtie pentru „Lahovary Sándor úr“. Erá tacsa de cură şi de musică ce i-se cereá ministrului. În câte țeri a umblat, a înțeles ori-ce cerere i-s'a făcut. Ací însĕ a trebuit sĕ-i tălmăcească servitorul cuprinsul scrisoarei. Şi dacă te gândeşti, că pe aici şí poporul tot în asta limbă neînțeleasă i-se cere darea de bani şi de sânge, i-se face judecata, ear' de la 1 Octobre începênd îl va căsătorí, îl va înregistrá când se naşte şi când moare, tot în o limbă ce el n'o înțelege, ei bine! atunci ne vor pricepe şí frații de dincolo, pentru ce noi țipăm mereu, pentru ce ne-am opus până la marginile posibile unei instituțiuni, cum e căsătoria civilă.

Dat i-a fost dlui Lahovary sĕ cunoască administrația şi funcționarii statului şí din laturea aceea, carea aparține urbanității, bunei-cuviințe, codificată identic în toate țerile civilisate.

Din causa st. sĕrbători de mâne, numĕrul procsim apare Vineri la amiadi.

Despre asta una suntem siguri că nu o va uitá nici odată, că-l priveşte pe Escelenţa Sa personal.

În unul din numerii viitori ai *„Dreptăţii"* vom istorisí şi faptul, ca tot românul curios de a ştí ce impresiuni a putut duce ministrul de la Mehadia, sĕ-şi facă insuşi ideiă clară despre natura acelor impresiuni.

Delamunte.

De la Cluşiu.

— Detaiuri de la corespondentul nostru. —

—, 22 Septembre n.

I.

Este a doua-oară, că oraşul Cluşiu a avut de oaspe pe Maj. Sa, actualul Domnitoriu al nostru.

De şi se ştiá, că visita Lui de acum va durá numai de dimineaţă până după amiaḍi, totuşi cluşenii au ţinut mult sĕ repeţească aceeaşi primire a înaltului oaspe, care i-s'a făcut în 1887, când petrecù în Cluşiu vre-o 4 ḍile.

*

Deja cu sĕptĕmâni înainte oraşul a început pregătirile pentru ocasiunea de aḍi, cari în timpul din urmă se continuau cu o activitate febrilă, ear' aḍi, în ḍiua sosirei înaltului oaspe, aveá adevĕrat vestmênt sĕrbătoresc.

A descrie amĕnunt decoraţiunile — ar însemná un lung tablou. Voiu spune în scurt, că ele au constat în ghirlande de brad, cari legau numĕroşii stâlpi de la gară până la podul de fer, făcut peste Someş, şi au culminat în nenumĕrate stindarde cu colori de variate nuanţe, întrĕ cari şi câteva „negru-galbin" — cam ascunse.

Partea cea mai frumoasă a decoraţiunilor a fost podul de fer de peste rîul Someşului, care ofercá o rară privelişte. Asemenea cu gust înfrumseţată a fost şi casa magistratului şi mai ales au escelat edificiile din strada ce conduce de la gară în oraş, apoi palatul Bánffy, cuartirul Maj. Sale.

*

Ocasiunea de aḍi a întrunit şi pe prelaţii nostri: Esc. Sa metr. *Mihályi, Pavel, Szabó,* apoi Esc. Sa *Miron* şi vicariul capitular din Lugoş Ilustr. Sa Petru *Pop.* Fie-care din acestia aveá cu sine representanţii capitulilor, aşa: Rdssimii dni Gavrilă Pop şi Iosif Hosszu canonici (Blaşiu), Pavel Vela, Dr. Aug. Lauran can. (Oradea-mare), Ioan Papiu, George Giurgiu, Ales. Bene can. (Gherla) şi Andreiu Liviu can. (Lugoşiu), ear' din partea capitlului din Sibiiu: Dr. Ilarion Puşcariu, Dr. Remus Roşca, Voilean. La acestia se adaugau numĕroşi protopopi şi preoţi de ambele confesiuni.

Dintrĕ ministri presenţi au fost: premieriul Bánffy Dezső, ministrul à latere Br. Jósika S. şi ministrul de interne Perczel Dezső, apoi şeful cancelariei de cabinet: Pápay.

*

Inteliginţa română din loc împreună cu universitarii români, în vederea, că iubitul Metropolit Victor este pentru prima-oară ca oaspe în Cluşiu, eri dimineaţa la 7 oare la sosire i-a făcut una dintrĕ cele mai căldurose primiri. Întrĕ puternice strigăte de „Sĕ trăiească" se coborî Metropolitul din despărţĕmêntul sĕu, ear' protopopul din loc, Rvdmul domn Ioan Laslo îl întimpină cu următoarele:

Escelentissime Dle Archiepiscoape şi Metropolite!

Din incidentul venirei pe ḍiua de mâne a Maj. Sale ces. şi reg. la Cluşiu avênd nespusa şi însufieţita bucurie a salutá şi venirea pentru astădată ocasională a Escelenţei Tale la Cluşiu, spre a conduce deputaţiunea clerului român gr. cat. înaintea Maj. Sale — inteliginţa şi poporul gr. cat. din Cluşiu reamintindu-şi cu adevĕrată pietate şi recunoştinţă marile binefaceri sĕvĕrşite de antecesorii Esc. Tale în parochia Cluşiului şi nutrind cele mai juste şi îndreptăţite speranţe şi în persoana-Vĕ înaltă ca în părintele iubitoriu şi doritoriu de progres, de propăşirea poporului sĕu în cultură şi bunăstare, ca în tot modul şi pe toate terenele vieţii sĕ înainteze, — a grăbit a Te intimpină cu acest prilegiu şi sĕ-ţi ḍică un întreit: „Bine ai venit!"

Din inimă dorim bună aflare în mijlocul nostru; î-Ţi manifestăm sincerile omagii şi asigurarea de stima, iubirea şi alipirea neclintită, şi rugăm pe atotputernicul Dumneḍeu, ca sĕ Vĕ ţină spre binele şi înflorirea bisericei, spre fala poporului român întru mulţi, adevĕrat mulţi ani!"

Escelenţa Sa însoţit de cei ce l'au întimpinat, urcă în trăsură şi merse la protopopul din loc, unde a avut cuartirul.

Pe la 10 oare membrii fruntaşi ai inteligenţei din loc, asemenea deputaţiunea tin. univ. din nou 'i-a adus omagiile, ear' Esc. Sa se întreţinù cu ei în mod cordial şi familiar. Terminându-se acestea simpaticul archiereu făcù mai multe visite, aşa la ministrii Br. Bánffy, Br. Jósika, Perczel, Br. Szentkereszty, preşed. tribunalului, comitele suprem al com. Cluşiu: Gr. Béldi, apoi la episcop rom. cat. Lönhardt Ferencz, la episcopul reformat Szász Domokos, epis. unitar Ferencz József, la FML Hild şi Dillmann von Dillmond, la generalii Schlacher şi Klobuczar, colon. Khause, la preşedintele tablei: Fekete Gábor, prodirect. Kuncz, rector. univ. Dr. Martin, vicecomite, plebanul rom. cat. Biró Béla etc., ear' după prânḍ la mai multe familii române din loc.

*

La sosirea Majestăţii Sale trebue sĕ constat, că „éljen"-urile au fost debile atât la gară, cât mai ales în calea pe unde a venit Majestatea Sa. Poate, că agratiarea martirilor li-a astêmperat entusiasmul patrioţilor din Cluşiu.

De la primirea deputaţiunilor însemn, că deputaţiunea românilor gr. catolici a fost foarte numĕroasă, impunĕtoare, constând din peste 70 membri.

După rĕspunsul dat Metropolitului Victor Maj. Sa a ḍis câte un cuvênt cătră ceialalţi doi episcopi. Cătră episcopul *Pavel* se ḍice, că a ḍis: *„Acum e linişte?"* — „Da, e linişte, Majestate!" Alusiunea evident, că a fost la barbariile din anul de la Oradea-mare. Pe episcopul *Szabó* Maj. Sa l'a întrebat de sănĕtate.

La primirea deputaţiunei românilor gr. or. a făcut bună impresiune asupra Românilor, cuvintele din urmă rostite de Esc. Sa Metropolitul Miron româneşte.

*

Episcopul *Szabó* şi de astădată a făcut separatism condamnabil. Aşa: la biserică n'a mers deodată cu metrop. Mihályi, episc. Pavel şi ceialalţi representanţi ai clerului gr. cat., ci singur. Asemenea n'a luat parte la prânzul comun din „Hungaria", la care au luat parte deputaţii gr. catolici ai clerului în frunte cu Mihályi.

Compania de onoare a fost *românească* de la regim. 31 Strelitz, Sibiiu, condusă de căpit. Kissling. A defilat minunat, în cât Maj. Sa s'a esprimat, că i-a făcut *adevĕrată plăcere.*

Încă un episod şi apoi încheiu.

Ocasiuni, cum a fost venirea Maj. Sale la Cluşiu — pun pe riporteri în mare mişcare. Mai ales erau curioşi gazetarii maghiari sĕ audă ce va rĕspunde Maj. Sa deputaţiunilor române.

Curiositatea unui atare riporteraş i-a îndestulit-o un membru al unei deputaţiuni române — om cu mult spirit.

Întrebat fiind de riporteraş, că ce a ḍis Maj. Sa episcopului Szabó, i-a rĕspuns:

— L'a întrebat, că nu'l mai dor urechile! — Riporteraşul erá p'aci sĕ plece, dar' curios cum erá a vrut sĕ ştie, ce a ḍis Maj. Sa lui Pavel?

Părintele român îi rĕspunse:

— L'a întrebat, că nu i-au mai spart maghiarii — casele?

Riporteraşul se făcù nevĕḍut.

Tinel.

Austro-Ungaria.

Alegerile comunale din Viena. Luni s'au ţinut la Viena alegerile în colegiul al doilea. În colegiul II social-creştinii au dispus până acuma de 24 mandate, ear' după alegerile de Luni, partidul s'a mai întărit cu 8 mandate.

În noul consiliu comunal aşadară antisemiţii dispun de 78 mandate, ceea-ce le asigură deja o majoritate de 18 voturi.

Resultatul acestor alegeri a atins pe liberali într'un mod foarte dureros. Toate speranţele le sunt nimicite şi îmbunătăţirea causei lor o aşteaptă numai de la o intrevenire mai înaltă. Chiar şi foile liberale preḍic, că resultatul alegerilor din colegiul I, pentru liberali vor fi tot atât de desastroase, ca şi alegerile din celelalte două colegii.

Partidul poporal lucră. La 22 Septembre partidul poporal a ţinut două meetinguri, unul în *Tolna-Tamási,* altul în *Rózsahegy.* Au luat parte câte 3000—5000 alegĕtori. Au vorbit câte 7—8 oratori, întrĕ cari figurile cunoscute: conte Eszterházy, Dr. Major, Zelenyák, conte Apponyi András, conte Zichy János. Au luat resoluţiuni protestând contra confiscărilor dreptului electoral, cerĕnd revisuirea legilor „bisericeşti" şi declarând intenţiunile partidului poporal.

La *Tolna-Tamási* contele Eszterházy a ḍis întrĕ altele:

„Cele mai multe *calumnii* le aruncă (liberalii) asupra programului partidului poporal pentru *punctele privitoare la naţionalităţi* ale aceluia. Dar' cu am esperiat, că în aceasta ţeară sunt şi cetăţeni cari vorbesc altă limbă, şi cari îşi iubesc patria şi se însufleţesc pentru ea ca şi DVoastră".

Ear' într'alt loc, apĕrându-se contra aceloraşi *calumnii,* ḍice.

„Sunt întrĕ naţionalităţi şi de aceia, cari *neagă* unitatea statului ungar, cărora le-i strîmt hotarul acestei patrii, cari vreau sĕ se uniască cu popoarele înrudite lor. Ca *acestia* sĕ capete *favoruri,* noi nu dorim, aşa dară de ce ne identifică pe noi cu ei? Acestia n'au drept sĕ se împreune cu cei din alte ţeri, dar' ca ei în şcoală şi biserică sĕ se poată înţelege, sĕ-şi poată întrebuinţă *limba lor,* contra acesteia noi nu putem avè nimica. (Mare vorbă!! Red.) *Noi nu vom dă stat separat* (külön államiság) *naţionalităţilor,* dar' nu le putem denegá sĕ-şi *crească fiii în limba lor.* Partidul poporal nu va dá nici când drepturi *separate* naţionalităţilor".

Acestea le ḍice dl conte de apĕrare.

România.

Congresul studenţilor.

— Raport special al „Dreptăţii". —

Câmpulung, 22 Septembre 1895.

Vinerea trecută s'a deschis al 16-lea congres al studenţilor români.

De la început şi pe de'ntregul trebue însĕ sĕ constat, că numĕrul studenţilor participanţi nici pe departe nu a ajuns pe acela de la Constanţa, unde s'a ţinut anul trecut congresul. Din Bucureşti au sosit vre-o 150 studenţi universitari, ear' din Iaşi 38 întrĕ cari şi două studente.

Entusiasmul cu care s'au primit la gară se reduce la un zero colosal. Pricina acestei rĕceli o vom aflá-o în indiferentismul aproape schopenhaurian ce l'a arĕtat guvernul de aici faţă de congresul studenţilor români ţinut la Constanţa şi acum aici. Studenţii însĕ n'au alunecat pe panta descuragiării, ci tocmai din contră s'au încuragiat şi au hotărît, ca congresul sĕ se ţină pe cheltuiala societăţii, care va face şi mijloacele posibile pentru strîngerea banilor trebuincioşi.

Prima întrunire.

Vineri, la 9 oare dimineaţa se deschide prin studentul bucureştean Babeş prima şedinţă, carea s'a ţinut în sala cea mare a aşa numitului „Club militar". Se procede la alegerea preşedintelui. Candidaţi sunt trei, şi anume: State *Dragomir, Chirica* şi *Georgescu.* Neîntrunind nici unul numĕrul voturilor recerut de statute se face balotagiu, după care e ales studentul *Dragomir.*

Se propune apoi trimiterea unei telegrame regelui Carol I, pentru a-l asigurá de devotamentul şi simpatiile tinerimei, ceea-ce se primeşte.

Studentul *Zosim* ţine apoi o conferinţă intitulată *„Cătră studenţi"*, carea fù ascultată cu mare atenţiune, căci a atins o grămadă de cestiuni, cari aḍi preocupă pe fruntaşii minţii omeneşti. A vorbit despre emanciparea femeii, despre cestiunea ovreiască şi despre esclusivismul associaţiilor studenţeşti. Vorbirea domnului Zosim a fost mult aplaudată.

Vineri, după ameaḍi s'a ţinut a *doua întrunire,* în care s'au desbătut mai multe afaceri de administrarea averii, ear' seara s'a dat un bal, care pe lângă impunĕtoriul succes moral a avut un succes material din cele mai uimitoare. S'au incassat 500 franci, cari vor fi destinaţi pentru acoperirea speselor avute cu congresul. Petrecerea a durat în dragă voie până 'n dalbe zori. Publicul a fost foarte numĕros, tot ce a avut Câmpulung mai frumos şi mai ales a fost de faţă la acest bal. Musica militară a cântat gratuit.

Sâmbătă dimineaţa la oarele 10 şi-a ţinut conferenţa domnul *Căplescu-Poenariu,* student bucureştean, despre *„Fisiologia durerii"*, ascultată cu mult interes, ear' după amiaḍi dl *Spineanu* a arĕtat efectele desastroase ale tutunului, combătĕnd cu multă tărie de argumente fumatul tutunului atât de lăţit.

S'a născut apoi o înfocată discuţie asupra schiţei presentate de o comisie aleasă în ḍiua precedentă pentru a veni cu un plan de project asupra înfiinţării *associaţiunei studenţilor universitari români de pretutindeni.*

Se hotăreşte apoi înfiinţarea unei *şcoale de adulţi* în *Bucureşti.*

Propunerea de a se înfiinţă cercuri separate (cluburi) la diferitele facultăţi ale universităţii, se respinge, de oare-ce nu întruneşte suma voturilor de două treimi.

După amiaḍi s'a arangiat o escursiune la *Rucăr,* un sat de munte, unde studenţimea a fost primită cu căldură şi şi-a petrecut cu o românească veselie până seara târḍiu.

Pe aḍi după amiaḍi se va ţinĕ *conferinţa naţională,* asupra căreia se aţintesc toate privirile. Ea promite a fi foarte interesantă, mai ales în ce ne priveşte pe noi românii din Ardeal şi Ungaria. Despre decursul, precum şi despre resoluţiunile ce se vor luá în această importantă şedinţă, ve voiu raportá ulterior.

—man—

Inaugurarea monumentului
lui
Constantin Diaconoviciu-Loga.

— De la corespondentul „Dreptăței. —

Caransebeș, 23 Septembre n.

Osămintele celui mai mare *dascăl român* al Banatului zac îngropate în cimiteriul gr. or. român din *Caransebeș*. Aci, în capitala fostului confiniu militar român a rĕposat apostolul culturei noastre naționale, fostul director de școale Constantin *Diaconoviciu-Loga*, ale cărui rĕmășite pămĕntești au fost depuse apoi, fără îndoială, cu obicinuitele onoruri militare, usitate pe vremea aceea, în cimiteriul românesc din Caransebeș.

L'or fi stimat și adorat mulți și pe vremea aceea pe fericitul *Loga*, și se vor fi gândit unii doară și pe acelea timpuri la aceea, că bine ar fi dacă s'ar însemnă cu un *ceva* cât de mic mormĕntul în care sunt depuse moaștele acestui luceafĕr național; împregiurările, soartea ori *data* însĕ au acoperit cu vĕlul uitărei aceasta dorință și voință, ear' mormĕntul fericitului Loga a rĕmas aceea ce a fost la început, o movilă mică de glii mărunte, cari încetul cu încetul s'au ințelenit; picioare omenești le-au călcat și le-au bătucit, fără a ști doară că sfânt este locul pe care umblă, pentru-că sub gliile tăcute își doarme somnul vecinic *dascălul dascălilor români*, marele Constantin *Diaconoviciu-Loga*.

Aceasta stare tristă a lucrului a dorit sĕ o îndrepte și repareze reuniunea învĕțătorilor gr. or. români din diecesa Caransebeșului, când s'a hotărît a ridică un monument — fie cât de modest — la mormĕntul acestui luceafĕr mare al Banatului; și mulțămită zelului desvoltat de unele inimi înflăcărate românești din sinul reuniunei, și de ajutoriul dat în aceasta privință și din partea învĕțătorimei din diecesa Aradului, dorința generală s'a realisat, și monumentul s'a inaugurat astăḑi în ființa de față a unui public imens de mare, care abia și-a putut face loc în grădina mare vecinică a românilor gr. or. din Caransebeș. De aḑi încolo mormĕntul fericitului Constantin Diaconoviciu-Loga nu este mai mult loc pustiu, și fie-care român de carte va ști, că unde este colțul de pămĕnt căruia trebue sĕ i-se închine, unde sunt gliile, cari trebuesc sărutate, pentru că acela care zace sub ele a rĕspândit prima lumină a culturei românești printrĕ straturile societăței române din Banat și Ungaria.

La inaugurarea acestui modest semn de pietate au luat parte aproape toți următorii descendenți ai familiei *Diaconoviciu*, și anume: dl Constantin *Loga*, căpitan de poliția în Becicherecul-mare, nepot de fiu al defunctului, dl locotenent-colonel de artileria din România *Dragicescu*, nepot de fică, dl Iuliu *Vuia*, învĕțătoriu, asemenea nepot de fică al defunctului, apoi strănepoții de frați: Adrian *Diaconoviciu*, architect, Dr. Cornel *Diaconoviciu*, fost director al „Dreptăței", Alesandru *Diaconoviciu*, forestier, Emiliu *Dragoescu*, nepot de fiică al defunctului (fratele locotenent-colonelului de artilerie Dragoescu), apoi corpul profesoral de la școalele de stat din Caransebeș în frunte cu directorul *Lukács Donszky*, amploiații magistratului orășenesc în frunte cu ajutoriul de primariu și de presinte primariu substitut, Constantin *Burdia*, funcționarii comunității de avere cu președintele Ilie *Curescu* în frunte, întregul consistoriu diecesan, etc. Din afară au fost protopopul Timișoarei Dr. Traian *Puticiu*, advocații Coriolan *Bredicianu*, Dr. Stefan *Petroviciu*, protopopul *Pinciu*, profesorul Stefan *Velovan* (România), și alții mulți. A luat parte apoi întreaga inteligență din loc, întreaga învĕțătorime și preoțime venite la Caransebeș din incidentul adunărei generale a reuniunei învĕțătorilor, mulți fruntași din Lugoș și o prea frumoasă cunună de dame.

Inaugurarea s'a început la orele 9 înaite de amiaḑi cu servirea unui parastas pentru sufletele rĕposaților Ioan *Popasu*, episcop; Constantin *Diaconoviciu-Loga*, director de școale, și pentru mult regretatul general Traian *Doda*. Parastasul a fost celebrat în biserica gr. ort. română din cimiteriu, numită a sfântului Ioan, de către P. S. S. domnul episcop Nicolae *Popea*, cu asistența Prea Cuvioșiei Sale archimandritului Filaret *Musta*, a protopopilor Mihai *Popoviciu* din Orșova, Andrei *Ghidiu* din Caransebeș și Ioan *Pinciu* din Ciacova, apoi a preotului local Ioan *Stoian* și a protodiaconului Dr. Traian *Badescu*, — după a cărui terminare P. S. S. domnul Episcop, cu întreaga asistență a mers la mormĕntul fericitului *Loga*, unde s'a făcut sfințirea apei, cu care s'a stropit apoi monumentul ridicat, pre cum și întreg poporul adunat.

Cu aceasta s'a terminat ceremonia bisericească.

Președintele „Reuniunei învĕțătorilor gr. orientali români din diecesa Caransebeșului", dl Ioan *Ionașiu*, ia apoi cuvĕntul și rostește vorbirea de inaugurare, în care înșiră meritele și face biografia marelui *Loga*, și în fine predă monumentul comunei bisericești rugându-o sĕ-l păstreze cu sfințenie.

Vorbește apoi învĕțătoriul din Arad Nicolau *Stef*, în numele reuniunei învĕțătorești, *aradane*, și constată cu bucuriă că meritele bărbaților nostri mari nu rĕmân nerecunoscute și nerĕsplătite.

Iuliu *Vuia*, învĕțătoriu în Banat-Comloșiu face asemĕnare întrĕ nemuritoriul George *Lazar*, care a dus cultura românească în România, și întrĕ Constantin *Diaconoviciu-Loga*, care din România a adus lumină în Banat.

Protopopul Caransebeșului, dl Andreiu *Ghidiu*, declară în numele comunei bisericești, că primește cu bucuriă monumentul pe care i-l predă astăḑi „Reuniunea învĕțătorilor", și care are sĕ fie de aḑi încolo comoara scumpă a întregului neam românesc. E modest, e simplu la aparență acest semn de pietate, ridicat de învĕțătorii români marelui lor măiestru, pentru neamul românesc este însĕ de o valoare enormă, și e prețios, pentru că 'l înalță osĕmintele cari zac sub el.

Apare acuma în fața publicului tinerul teolog absolvent, dl Iosif *Curuțiu*, și cu un frumos glas bariton, cu o intonare precisă și cu foc declamează următoarea *odă ocasională*, compusă anume pentru înaugurarea monumentului:

Tu umbră-a vremilor trecute,
Bogate 'n fapte și eroi, —
Resari din gliile tăcute
Și 'ndreaptă ochii tĕi spre noi:
Sĕ veḑi un neam întreg venit
Ca sĕ'ți vestească, scump bărbat,
Că 'n agrul sânt, ce l'ai muncit,
Sĕmĕnță bună ai sĕmănat!

Luceafĕr al vieții grele,
Ce-apasă încă-al tĕu popor,
Cobori de sus, cobori din stele,
Privește 'n fața tuturor:
Sĕ veḑi căldura, ce ne leagă
De tine, de-al tĕu falnic nume,
Ne leagă de pleiada 'ntreagă,
Ca tine, — dusă 'n altă lume.

De-avem trecut, — e de la voi!..
Măriți sĕ fiți, că ni-l'ați dat,
Căci viitoriu-l facem noi
Din focul, ce ni-l'ați lăsat
De părintească moștenire,
Ce pĕn' la voi nu'l cunoșteam:
A limbei strămoșești iubire,
Căldura dragostei de neam!

Ați suferit!... Și v'ați luptat
Sĕ ne scăpați limba de moarte;
Și ceriul v'a încoronat
Cu bun succes luptele toate.
Ni-ați dat'o!... Și noi vĕ jurăm
Pe gliile ce vĕ apasă,
Că dac' ar fi earăși s'o dăm:
Din noi nici unul viu n'o lasă!.

*

Ți-am ridicat acest mic semn
De pietate, scump bărbat!
E simplu, e modest, — dar' demn
De numele ce l'ai purtat.
Nu tu, — ci lumea vrem s'o știe,
Că la-ai sĕi „mari" Românul ține;
Și 'ntrĕ cei mari, — cu mândrie
Te-au pus Românii și pe tine.

Căci mare-ai fost! Ca tine nime
N'a știut cu zel sĕ rĕspândească
Prin însĕtata tinerime
Cultura, cartea românească.
De suntem aḑi și noi o vie
Isbândă a visurilor tale,
Tu ne-ai făcut! — Mărire ție!
Tu ne-ai condus pe dreaptă cale!

Din neam în neam sĕ 'l preamăriți
Români, pe acest luceafĕr mare!
Și 'n luptele ce vin, uniți
Sĕ fiți, că atunci ni-e neamul tare!
Ear' de veți trece câte-odată
Pe lâng' acestea petri reci:
Sĕ-i ḑiceți: binecuvĕntată
Îți fie pomenirea 'n veci!

Atât predarea corectă, cât și cuprinsul acestei frumoase poesii a făcut asupra publicului numĕros impresiunea cea mai plăcută, și atât declamantul cât și autorul au fost viu aclamați și felicitați din toate părțile.*)

*) Autorul frumoasei ode, plină de insuflețire națională, este colaboratul și corespondentul nostru dl Teodor V. Păcățian. Red.

Președintele Ioan *Ionașiu* mulțămește în fine tuturor acelora cari au binevoit a înfrumseță serbarea de astăḑi într'un mod oarecare, și cu aceasta s'a terminat inaugurarea monumentului celui mai mare dascăl românesc din Banat: Constantin *Diaconoviciu-Loga*.

Cronică.

Timișoara, 25 Septembre n.

Adresa de mulțămită, pre care eliberații au substernut'o Maiestății Sale — ḑice „M—g" e scrisă în limba *maghiară* și *română*.

Pasivitate. Din *București* i-se telegrafează lui „Pester Lloyd", că *național-liberalii* au hotărît sĕ se abstină de la toate alegerile ce se vor face sub regimul actual. — Mai ḑică acum ungurii, că politica noastră se face *din* România! Eată acum frații din România se acomodează după noi, si enunță și ei — *pasivitate!*

Consistoriul plenar din Arad în ședința sa de eri, (24 Sept. a. c.), a deliberat următoarele cause: *Activitatea sinoadelor protopresbiterale* s'a luat la plăcută știre, căci lucrarea lor s'a arĕtat mai intensivă, că nu s'au ocupat numai de causele bisericești, ci și de cele școlare și epitropești. În modul acesta sinoadele protopresbiterale devin mici parlamente, cari de aproape și intuitiv judecă afacerile ce privesc imediat pe credincioșii nostri.

Pentru ocuparea *scaunului protopresbiteral* din Belinț s'a ordinat escrierea concursului în terminul prescris.

În privința *desdaunării protopresbiterilor* pentru perderea tacselor de cununii s'a esmis o comisiune de 7 membri, care în restimp de o lună are sĕ facă un project, cam în ce mod și din ce resurse sĕ se desdauneze protopresbiterii daunați prin legile noue.

Asupra raportului delegațiunei congresuale despre *împăcarea românilor și sĕrbilor* din comuna micstă *Monoștor*, asupra despărțirei ierarchice și a averei comune, consistoriul a întărit aceasta împăciuire frățească, după care românii au sĕ desdauneze pe frații sĕrbi cu 8500 florinți, dar' nu în 2, ci în restimp de 6 ani, ear' biserica, școala și pămĕnturile au sĕ rĕmână proprietatea românilor.

Se înmulțesc „pocăiții". Lui „*Bud. Hirl.*" i-se scrie din *Giula* (cottul Torontal), că secta așanumiților „*pocăiți*" (nazareni) crește în mod îngrozitoriu. În *Giula* au deja mai multe biserici, unde în fie-care noapte se întrunesc. E interesant, că pocăiții și acolo se înmulțesc, unde până acum nici pomană nu erá de ei. În *Chitighaz* (cottul Aradului), comună curat românească, credincioșii bisericei gr. or. trec cu droaia la „legea pocăită" și noii credincioși sunt cei mai fanatici. — Oare ce poate causă, că scandalurile acestea se întêmplă, și încă chiar în sinul bisericei greco-orientale?

Se 'nțelege. Ni-se scrie din Turda: Procesul turdenilor pentru spargerea ferestrilor, ce a fost defipt pe 20 Septembre n., în lipsa a doi acusați și trei martori esențiali, s'a amânat. — Se 'nțelege, il tot amână, până *ad calendas graecas*.

Himen. Dl Vasile *Segărcianu*, prim-forestier al comunității de avere a fostului regiment grănițeresc româno-banatic Nr. 13 din Orșova, unul dintrĕ acei bravi români, cari atunci, când glasul națiunei îi chiamă a aduce jertfe, sunt pururia la locul lor, își va serbá Duminecă, în 29 Septembre a. c. st. n. în biserica gr. or. română din Oravița cununia cu amabila domnișoară Valeria *Sporea*, fiica mult regretatului Ioan Sporea din Oravița.

D. Mihail *Hodărneu*, teol. abs. și Dșoara Adolfina Elisabetha *Blasian*, fiica protopopului *Blasian* din Sĕcăremb, își anunță cununia, care se va celebrá la 29 Septembre în Sĕcăremb.

Congresul studenților români. Ca continuare la cele publicate în numĕrul acesta corespondentul nostru ne trimite un raport, pre care nu-l mai putem dá până la procsimul numĕr. Anticipăm, că s'a hotărît *ținerea congresului internațional* pe anul viitoriu. Dl N. *Brânzeu* a făcut un raport frumos despre *cestiunea națională*, în locul dînsului, fiind că și-a sfĕrșit studiile, s'a ales de președinte al comitetului de ḑece d. *Rășcan* de la Iași, care a avut frumoase succese anul trecut într'un voiagiu pe la universitățile italiene. S'au trimis telegrame studenților români din Clușiu și Pesta, eliberaților și mai multor politiciani filoromâni. Procsimul congres se va ține la *Suceava*.

Deținere sensațională. Mare sensațiune a stîrnit în Colonia (Köln) deținerea unei părechi francese, ca acusați pentru trădare de patrie. În legătură cu știrea aceasta prin oraș circulează o mulțime de versiuni, dintrĕ cari una vorbește despre descoperirea unei conjurațiuni. Întrĕ poliția din Berlin și Colonia toată ḑiua s'au schimbat depeșe.

Invitare la abonament.

Cu *1 Septembre st. v.* se începe nou abonament lunar, la care invităm publicul românesc.

Prețul de abonament la diariul »*Dreptatea*« **s'a redus de la 12 la 10 fl. pe an.**

Mantinênd ținuta noastră cea vechiă, calmă, solidă și objectivă întru toate, susținênd toate legăturile noastre ca și până acum vom dá în mâna cetitorilor nu numai diariul celor mai proaspete informațiuni, ci și cel mai eftin, cel mai ușor de abonat.

Cât despre timpul apariției, »Dreptatea« apare în fie-care di de lucru la amiadi.

Prețurile de abonament:

Pentru monarchiă:

Abonamentul anual costă	fl. 10·—
„ semestral	„ 5·—
„ treilunar	„ 2·50
„ lunar	„ 0·85

Pentru România și străinătate:

Abonamentul anual costă . . .	Frci 37·—
„ semestral	„ 18·50

Abonații vechi sunt rugați a se provocá la numĕrul sub care au primit până acum foaia, ori sĕ lipească adresa pe cuponul mandatului.

Abonenții noi sunt rugați a scrie adresa corect și legibil.

Abonamentele se fac mai cu înlesnire prin m a n d a t e p o s t a l e. Domnii abonați sunt rugați a însemná pe cuponul mandatului timpul pentru care trimit abonamentul.

Amintim și la acest loc, că diariul nostru se va trimite numai acelor abonați, cari au s o l v i t î n a i n t e abonamentul și numai pe acel timp pe care au solvit.

Abonamentele se trimit la adresa administrațiunei diariului „Dreptatea" în T i m i ș o a r a, (Temesvár, Zápolyagasse,) Nr. 41.

Redacțiunea și Administrațiunea diariului „Dreptatea".

Bursa de Budapesta din 22 Septembre 1895.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	125.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	129.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „ . . .		140.—
Obl. de desdaun. regal. am., ung. (sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate . . „	4½%	102.50
Bonuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . „	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	143.75
„ hipot. croate, 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hărtiă, Mai-Oct. . .	$4^2/_{10}$	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	$4^2/_{10}$%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul. . .	$4^2/_{10}$%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . .	$4^2/_{10}$%	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „		193.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraș. Budapesta 1890	4½%	100.15

Sorțuri private.

Imprumutul oraș. Viena din 1874, 100 . . .	174.50
Sorțuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv" 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roșie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligațiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roșie italian. 25 lire . .	12.75
„ „ „ „ (st. austr.) .	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roșie austr. 10	19.—
Sorți Pálffy 40	59.20

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acții Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes" intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu . . .	435.75
„ „ „ pe acții Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ și comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu . . .	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. și industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt și zarafiă ung. 400 K. . .	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu . .	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio" 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina", inst. de econ 5%		100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani		101.—
„ „ „ „ „ 5%		101.—
„ „ „ „ „ 5½%		100.50
„ de credit ardeleană 5%		101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani . . .		99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani . . .		98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%		102.25
„ „ „ „ „ 5½%		—.—
„ „ „ „ „ 6%		—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI. .		100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani . . .		—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani		—.—
„ „ „ „ III emis 5%		102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½% . . .		100.50
„ I. de credit din Timișoara 5% . .		102.—
„ I. „ „ „ „ 4½% . .		99.50
Împrumut. băncii ung. hipotec. 4%		128.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	122.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeș-Bega	5%	140.—

Monede.

Galbenul ces. și reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.92
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.93
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. și ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Iuniu .	—.—

Prețurile bucatelor din piața Timișoarei.

De la 22 Septembre 1895.

După notările societății „Lloyd" din Timișoara.

Grâu, greutatea cualit. 78 chil.	per 100 chil.	5.85—5.90
Grâu, greutatea cualit. 79 chil.	per 100 chil.	5.90—5.95
Sĕcară, greutatea cualit.	per 100 chil.	4.60—4.70
Orz, greutatea cualit.	per 100 chil.	6.00—6.10
Ovĕs, vênturat	per 100 chil.	6.40—6.50
Cucuruz, nou	per 100 chil.	5.70—5.75

Têrgul de producte pe termin.

Grâu Sept.-Oct. . .	în bani per 100 kgr.	6.69 și 6.71
Grâu la Mart.-Apr.	„ „ „ „ „	7.05 și 7.06
Grâu Maiu-Iuniu .	„ „ „ „ „	—.— și —.—
Sĕcară la Sept.-Oct.	„ „ „ „ „	5.06 și 5.07
Porumb Maiu-Iuniu	„ „ „ „ „	6.13 și 5.15
Porumb Iul.-Aug. .	„ „ „ „ „	5.07 și 5.09
Porumb Aug.-Sept.	„ „ „ „ „	5.08 și 5.10
Ovĕs la Sept.-Oct.	„ „ „ „ „	5.87 și 5.89
Ovĕs la Mart.-April	„ „ „ „ „	—.— și —.—
Rapiță Aug.-Sept. .	„ „ „ „ „	9.45 și 9.50

Têrgul de producte diverse.

(Prețul per 100 kilograme.)

Specia	Cursu Bani	Cursu Marfa
Semênță de trifoiu luțernă ung. nouă .	52.—	56.—
Semênță de trifoiu roșiă nouă	62.—	67.—
Oleiu de morcovi duplu rafinat	28.—	29.—
Turte de oleiu Rapiță	5.—	5.25
Unsoare de porc, pestană	48.—	48.50
Unsoare de porc din provinciă	—.—	—.—
Clisă nouă, uscată la aer, I-a	—.—	—.—
Clisă de masă, 4 rude	43.50	44.—
Clisă de masă, 3 rude	46.50	47.—
Clisă afumată	48.50	49.—
Sĕu sêmburos	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, cual. uscit.	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 100 drb . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 85 drb . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, drb . .	—.—	—.—
cu termin per 50 0kgr. în saci, 100 drb	10.75	11.25
cu termin per 500 kgr. în saci.	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb	16.25	16.70
cu termin per 500 kgr. în saci,	9.75	10.—
cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb	16.25	16.50
Lecuar de prune slavon	11.50	12.50
Lecuar de prune sêrbesc	10.50	11.—
cu termin slavon	13.75	14.—
cu termin sêrbesc	12.75	13.—
Miere brută	—.—	—.—
Miere galbină, destilată	32.—	33.—
Ceară din Rosenau	152.—	155.—
Ceară slavonă	—.—	—.—

Têrgul de producte din Budapesta.

(Prețurile de la 22 Septembre 1895.)

Specia	Cualitatea	Prețul per 100 kgr. de la	până	Cualitatea	Prețul per 100 kgr. de la	până
Grâu Bănațan vechiu . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănațan „ . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănațan „ . .	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănațan „ . .	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . .	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa „ . .	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa „ . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ reserv	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan „ „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan „ „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba „ . .	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba „ . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . .	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica „ . .	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica „ . .	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr. .	70—72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou	60—62	—.—	—.—	de nutrețiu		
Orz nou	62—64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou	64—66	—.—	—.—	de bere		
Ovĕs vechiu	39—41	6.85	7.20	—	—	—
Ovĕs nou	39—41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu	75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou	73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu	—	—.—	—.—	Bănățan		
Porumb nou	—	—.—	—.—	—	—	—
Rapiță nouă	—	—.—	—.—	Bănățan		
Hirișcă vechiă	—	—.—	—.—	—	—	—

Bursa din Bucuresci 9 (21) Septembre 1895.

Efecte	Dobênda	Scadența cupoanelor	Oferite cu bani gata
Împrumuturi de stat Române			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct.	101½
„ amortisabilă	5%	Apr.—Oct.	98
„ „ din 1892	5%	Ian. Iuliu	97¼
„ „ „ 1893	5%	Ian. Iuliu	97
„ „ 32½ mil.	4%	Ian. Iuliu	83¼
„ „ 50 mil. .	4%	Ian. Iuliu	84¾
„ „ 274 mil.	4%	Ian. Iuliu	85
„ „ 45 mil.	4%	Ian. Iuliu	85
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung . . .	5%	Ian. Iuliu	—
Obl. de Stat (conv. rur.) . .	6%	Maiu Noemb.	101
„ casei pens. a 300 lei .	10	Maiu Noemb.	278
Împrumuturi de orașe			
Obl. ale com. Bucureșci 1893	5%	Ian. Iuliu	90
„ „ „ „ 1884	5%	Maiu Noemb.	—
„ „ „ „ 1883	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	Maiu Noemb.	88
Împrumuturi de societăți			
Scris. func. rur.	5%	Ian. Iuliu	90½
„ „ urb. Bucureșci .	7%	Ian. Iuliu	—
„ „ „ „ . .	6%	Ian. Iuliu	101
„ „ „ „ . .	5%	Ian. Iuliu	85¼
„ „ „ Iași	5%	Ian. Iuliu	77¼
Obl. soc. de basalt	6%	Ian. Iuliu	—

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timișoara.